

Risku vadības organizācija

Galvenie principi

Risku vadībā banka ietur stabilu un konservatīvu politiku, nepieļaujot pārmērīgus riskus nevienā no saviem darbības veidiem. Risku vadības politika ir izstrādāta ciešā saistībā ar Bankas attīstības stratēģisko plānu.

Bankas politika risku vadības jomā

Lai identificētu, analizētu un pārvaldītu bankas riskus, ieviestu atbilstošus kontroles un riska limitus, kā arī lai nepārtraukti uzraudzītu esošo riska līmeni un uzstādīto limitu ievērošanu, bankā ir izstrādāta un ieviesta Risku vadības politika. Risku vadības politika un citi iekšējie normatīvie akti risku vadības jomā tiek regulāri pārskatīti, tā, lai tās atspoguļotu produktu, pakalpojumu un tirgus izmaiņas, kā arī, lai piemērotu labāko praksi.

Lēmumu pieņemšanas struktūra

Bankas organizatoriskā struktūra ir veidota tā, lai identificētu un vadītu gan ārējos, gan iekšējos riska faktoros. Īpaša uzmanība tiek pievērsta individuālu risku attīstībai, kas norāda uz pilnu riska faktoru apjomu, un kalpo par pamatu, lai novērtētu esošās riska ierobežošanas un novēršanas procedūras. Papildus vispārpieņemtajai kredītu un tirgus risku analīzei Risku vadības pārvalde uzrauga finanšu un nefinanšu riskus, regulāri tiekoties ar struktūrvienību vadītājiem, lai uzzinātu attiecīgās jomas ekspertu viedokli.

Bankas Padome nodrošina bankas koleģiālo institūciju darbības kontroli risku vadības jomā, novērtē bankā veiktās risku vadības efektivitāti kopumā, apstiprina bankas darbības politikas.

Bankas Valde ir atbildīga par bankas risku vadības politiku, nolikumu un procedūru sagatavošanu, apstiprināšanu un to ievērošanas kontroli.

Aktīvu un pasīvu komiteja nodrošina maksimāli efektīvu resursu pārvaldīšanu un šīm operācijām raksturīgo risku samazināšanu, proti: vispārējā kredītriska, valsts, procentu, valūtas, tirgus riska, likviditātes riska, norēķinu, nozares (koncentrācijas) riska un darījumu partneru kredītriska samazināšanu. Aktīvu un pasīvu komiteja ir atbildīga par tās pieņemtajiem lēmumiem, kā arī par politiku un procedūru ievērošanas kontroli saskaņā ar bankas apstiprināto Aktīvu un pasīvu komitejas nolikumu.

Kredītu komiteja nodrošina maksimālu kredītriska un citu veidu riski, kas raksturīgi kredītdarbībai, izvērtēšanu. Kredītu komiteja ir atbildīga par lēmumu pieņemšanu par kredītu izsniegšanu vai kredītu izsniegšanas atteikumu klientiem.

Iekšējā audita dienesta pamatuzdevums ir veikt iekšējās kontroles sistēmas, tai skaitā risku pārvaldīšanas, neatkarīgu uzraudzību, kā arī tās pietiekamības un efektivitātes novērtēšanu, lai palīdzētu bankas Padomei, Valdei un struktūrvienību vadītājiem efektīvāk pildīt savas funkcijas. Iekšējā audita dienests ziņo par nepietiekami identificētiem vai pārvaldītiem riskiem un iesniedz ieteikumus atklāto problēmu risināšanai, nodrošinot atzinumu un ieteikumu apspriešanu attiecīgajā vadības līmenī.

Kredītu novērtēšanas komiteja ir bankas koleģiāla institūcija, kuras mērķis ir nodrošināt, lai tiktu ievērotas bankas kredītu klasifikācijas un uzkrājumu veidošanas vadlīnijas, kas noteiktas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas „Aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumos”.

Risku vadības pārvaldes galvenais mērķis ir vadīt riskus, kas radušies bankas darbības procesā.

Risku vadības pārvalde ir atbildīga par:

- visu veidu risku, kas pastāv bankas produktu un tehnoloģiju veidošanā un realizēšanā, atklāšanu;
- risku klasificēšanu un to iespējamo zaudējumu novērtēšanu;
- risku un to iespējamo zaudējumu segšanas, minimizēšanas un ierobežošanas veidu atrašanu;
- politiku un procedūru, kas samazina un ierobežo riskus bankas un struktūrvienību darbībā, izstrādāšanu, ieviešanu un kontroli.

Risku veidi

Ar bankas darbību saistītos riskus iedala finanšu un nefinanšu riskos.

Finanšu riski ir: kredītrisks, procentu likmju nelabvēlīgu izmaiņu risks (procentu risks), likviditātes risks, valūtas risks un tirgus risks.

Nefinanšu riski ir: operacionālais risks, tiesiskais risks, reputācijas risks, stratēģiskais un biznesa risks.¹

Atskaites kārtība

Risku vadības un lēmumu pieņemšanas procesos bankas vadība balstās uz dažādiem pārskatiem:

- Gada pārskati: Bankas gada pārskats, Pārskats par kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu, Bankas attīstības stratēģiskais plāns.
- Ceturkšņa pārskati: Iekšējo kapitāla pietiekamības prasību aprēķina pārskats, Pārskats par kapitāla pietiekamības stresa testēšanas rezultātiem, Procentu likmju riska termiņstruktūras pārskats, Ekonomiskās vērtības samazinājuma aprēķins, Pārskats par operacionālā riska koncentrācijas galvenajiem virzieniem, to rašanās iemesliem un pasākumiem, kas veikti, lai samazinātu iespējamus operacionālos zaudējumus, Pašu kapitāla un minimālo kapitāla prasību kopsavilkuma pārskats.
- Mēneša pārskati: Likviditātes rādītāja aprēķins, Aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskats, Pārskats par kredītu portfeļa struktūras pēc nozarēm, Pārskats par kredītu portfeļa struktūras pēc nodrošinājuma, Pārskats par kredītu portfeļa stresa testēšanas rezultātiem.
- Nedēļas pārskati: Likviditātes riska termiņstruktūras pārskats, Procentu likmju riska termiņstruktūras pārskats, Likviditātes riska stresa testēšana, Pārskats par procentu likmju riska stresa testēšanas rezultātiem.
- Ikdienas operatīvie pārskati: Bankas operatīvā bilance, Bankas peļņas vai zaudējumu aprēķins, Pārskats par limitu kontroli, Pārskats par bankas naudas plūsmu, Valūtas pozīcijas pārskats, Pārskats par obligātu rezervju aprēķinu.

¹ 2010 Risku vadības politika